

14.12.2016

Total No. of Questions : 9+9+9] [Total No. of Printed Pages : 7
(1126)

**M.Ed. (General) Ist Semester (1123)
Examination**

8242

LEARNER AND LEARNING PROCESS-I

Paper : II : CO2-LLP-1

(In All Mediums)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 70

Note :- Attempt five Questions in all, selecting one question from each Unit I-IV and Q. No. 9 (Unit-V) which is compulsory. All questions carry equal marks.

Unit-I

1. Throw light on Piagetian model of cognitive development.
2. Elaborate upon problems of adolescents.

Unit-II

3. What are the demands of inclusive environment in class for learners and teachers ? Discuss.

A-420

(1)

Turn Over

4. State effective ways of coping with crowded classroom and social diversities.

Unit-III

5. Define Creativity. How can a teacher assess and nurture creativity ?
6. There are strategies for development of logical thinking and problem solving. Elaborate.

Unit-IV

7. Describe classroom dynamics. Discuss ways for promoting healthy psycho-social environment in classroom.
8. As a teacher how would you address bullying and cyber violence in classroom ? Explain.

A-420

(2)

Unit-V

(Compulsory Question)

9. Write short notes on the following :
- (a) Crowded classroom
 - (b) Problems of adolescents
 - (c) Bandura
 - (d) Social learning

A-420

(3)

(हिन्दी माध्यम)

Note :- प्रत्येक इकाई से एक प्रश्न चुनते हुए कुल पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए। प्रश्न संख्या 9 (इकाई-V) अनिवार्य है। सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

इकाई-I

1. संज्ञान विकास का पिचने मॉडल पर प्रकाश डालिए।
2. किशोरावस्था की समस्याओं को विस्तार से लिखिए।
3. शिक्षार्थी तथा शिक्षकों के लिए कक्षा में समयोजित जातावरण की मॉर्गे क्या हैं ? वर्णन कीजिए।
4. अधिक छात्रों वाली कक्षाओं तथा सामाजिक विभिन्नताओं के साथ स्पर्धा करने के प्रभावों तरीकों का वर्णन कीजिए।

इकाई-III

5. सृजनात्मकता को परिभाषा दीजिए। एक अध्यापक किस प्रकार सृजनात्मकता का पोषण तथा निर्धारण कर सकता है ?
6. लॉबिकल सोच-विचार तथा समस्या समाधान के विकास के लिए कुछ रणनीतियाँ हैं। विस्तारित कीजिए।

इकाई-IV

7. कक्षा की गतिकी (डायनामिक्स) का वर्णन कीजिए कक्षा में स्वास्थ्यवर्धक मनो-सामाजिक पर्यावरण को बढ़ाने के तरीकों बताइए।

8. आप एक अध्यापक हैं तो आप किस प्रकार कक्षा में साइबर हिंसा तथा गुण्डागर्दी का पता लगायेंगे ?

इकाई-V

(अनिवार्य प्रश्न)

9. निम्नलिखित पर संक्षिप्त टिप्पणियाँ लिखिए :
(अ) अधिक छात्रों वाली कक्षाएँ
(ब) किशोरों की समस्यायें
(स) बन्दूग
(द) सामाजिक अभिप्राय

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ

ਨੋਟ :- ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਕਾਈ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪੁਸ਼ਨ ਚੁਣਦੇ ਹੋਏ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪੁਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿਓ । ਪੁਸ਼ਨ ਨਿਰਣੀ 9 ਵਿਕਾਈ V ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ । ਸਾਰੇ ਪੁਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਸਮਾਨ ਹਨ ।

ਵਿਕਾਈ-1

1. ਸੰਗਿਆਨਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਪਿਆਰਟਨ ਮਾਡਲ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਾਓ ।
2. ਕਿਸੇਰ ਅਵਸਥਾ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੋ ।

ਵਿਕਾਈ-11

3. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸੰਸ਼ਲਿਤ ਮਾਹੌਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀ ਹੈ? ਵਰਣਨ ਕਰੋ ।
4. ਜਿਆਦਾ ਸੌਖਿਆ ਵਾਲੀ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਭਿੰਨਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੂਰਣ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ।

ਵਿਕਾਈ-111

5. ਸਿਰਜਨਾਤਮਕਤਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ । ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕਤਾ ਦਾ ਪੌਸ਼ਣ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?
6. ਲਾਜਿਕਲ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆ ਸਮਾਪਾਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੁੱਝ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਹਨ । ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ।

A-420

(6)

ਵਿਕਾਈ-IV

7. ਜਮਾਤ ਦੀ ਗਤੀ (ਡਾਇਨਾਮਿਕ) ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸਵਾਸਥ ਵਰਧਕ ਮਨੋ-ਸਮਾਜਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੱਸੋ ।
8. ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸਾਇਬਰ ਹਿਸਾ ਅਤੇ ਗੋਡਾਰਾਦੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਓਗੇ ?

ਵਿਕਾਈ-V

- ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੁਸ਼ਨ
9. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਉੱਤੇ ਸੰਖੇਪ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਲਿਖੋ :-
 - (a) ਭੀੜ ਵਾਲੀ ਕਲਾਸ (ਜਿਆਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਾਲੀ ਕਲਾਸ)
 - (b) ਕਿਸੇਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ
 - (c) ਬੰਡਰਾਂ
 - (d) ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ

A-420

(7)